

8. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повышщ. квалиф. пед. кадров / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров ; под ред. Е. С. Полат. – М. : Издательский центр “Академия”, 2001. – 272 с.
9. Сиротенко Г. О. Шляхи оновлення освіти: Науково-методичний аспект. Інформаційно-методичний збірник. – Х. : Видав. Гр. “Основа”, 2003. – 96 с.

Динько В. А. Современные тенденции в подготовке конкурентоспособного рабочего для сферы автомобильного сервиса.

В статье освещаются современные тенденции подготовки специалистов для сферы автосервиса с учетом того, что сегодня качество стало главным конкурентным преимуществом не только на производстве, но и в образовании. Основное внимание акцентируется на организационно-педагогических условиях подготовки высококвалифицированного слесаря по ремонту автомобилей.

Ключевые слова: качество образования, рабочие кадры, обучение, автомобильный сервис.

Din'ko V. A. The Modern tendencies in preparation of competiton ability of worker for the sphere of motor-car service.

The article deals with modern tendency of professional preparation of workers for car repair service industry. Nowadays the qualifying level of the professional preparation has become the main advantage not only in industry but in education too. The organizational and pedagogical conditions of preparations of highly skilled workers of repair of motor transport equipment is in the centre of attention.

Keywords: quality of education, working shots, teaching, motor-car service.

Єгорова Ю.

**Горлівський державний педагогічний
інститут іноземних мов**

Макаренко Л.

**Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова**

ПОЯСНЮВАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО КОМПОНЕНТА ГРОМАДЯНСЬКОСТІ

У статті розглянуто можливості теоретичних підходів до вивчення діяльнісного компонента громадянськості. Обґрунтовано показник громадянської залученості, який проявляється через інтерес до політики та компетентність, що, безумовно, сприяє активності.

Ключові слова: громадянськість, громадянська дія, традиція, особистість.

У педагогічних дослідженнях, що присвячені проблемам громадянського виховання молоді, зазвичай використовують поняття громадянськості. Адже більшість дослідників погоджуються із тим, що громадянськість пов'язана із проявами відстоювання власних інтересів і вподобань [1, 2, 3]. Окремі дослідники, наприклад голосування на виборах чи референдумах, вважають за прояв громадянськості індивіда. Електоральну поведінку, з одного боку, можна вважати актом волевиявлення, однак відносити цю дію до інноваційних виявляється проблематичним, оскільки як вибори, так і можливість голосувати найбільш чітко задана інституціональними чинниками (навіть у країнах, де відсутнє громадянське суспільство), які, власне, не залежать від волі окремої особистості. Концепція політичної участі загострює увагу саме на політичній формі дії. Часто до громадянськості зараховують ціннісні орієнтації як важливі джерела участі. Також громадянськість, крім поведінкових форм, передбачає пізнавальну залученість. Зокрема, критеріями громадянськості вважають рівень політичного інтересу чи апатії, членство в партії, розуміння політичних проблем

тощо. Тому не дивно, що досі точаться дискусії, чи потрібно до діяльнісного елементу громадянськості зараховувати політичну участь, спрямовану на врядування.

Отже, існує потреба в застосуванні нових понять, які б могли адекватно відтворити елементи усталеності та повторюваності громадянської активності, акцентуючи увагу не тільки на її політизованих формах. Зокрема, цим поняттям може бути поняття “практика”, яке в загальноживаному значенні зазвичай застосовують у разі виокремлення певного реального боку життєвої сфери. У ході аналізу застосування поняття “практика” в соціогуманітарній традиції, соціологічній теорії та прикладних дослідженнях встановлено, що це поняття атрибутивно набуло таких значень: марксистське трактування підкреслює роль активності людини у перетворенні світу, пріоритет дії над думкою, натомість консервативне розуміння розглядає практики як імпліцитні, “фонові” і надіндивідуальні чинники, які є символічними порядками і диспозитивами дії. Водночас підкреслюється значення практичного досвіду, практичного результату ідентифікації, традиційних навичок та рутинізації дії, які відіграють вирішальну роль у втіленні нових ідеологій та інститутів. Функціонально поняття практика описує процес інституціоналізації, при цьому визначаючи як конфігурацію соціальної структури, так і форми соціальних інститутів. Співвіднесення цього поняття з іншими із категорії дії виокремило характерні риси інноваційність та повторюваність дії. Застосування поняття практики стає доречним в силу того, що це поняття відтворює аспект повторюваності та відтворюваності поведінки, оскільки випадкова чи ситуаційна поведінка не може стати підґрунтям політичної інституціоналізації суспільства [4]. У нашому випадку слід застосовувати поняття “громадянські практики”- елемент громадянськості особистості, як систематичні, відтворювані та постійні дії населення у громадсько-політичній сфері, які є формою реалізації власних інтересів та за умов вагомої сукупності здатні перетворювати соціальні та політичні інститути. Громадянські практики, крім неелекторальних форм політичної участі, передбачають членство в громадських організаціях, участь у справах місцевої громади та різного роду контактування з установами чи організаціями. Йдеться про поняття, яке позначає сукупність дій, які в силу різних детермінант стають усталеними і поступово заповнюють неінституціоналізований простір з можливістю трансформувати політичні структури і соціальні відносини. Воно включає в себе лише фактичні дії, а не ставлення до них.

Незважаючи на велику кількість теоретичних підходів, які пояснюють механізми та чинники громадянської активності, в сучасних емпіричних дослідженнях виокремлюються декілька підходів, які є дієвими та мають практичне значення. Серед цих підходів можна умовно виокремити структурний, культуралістський, соціоекономічний, соціально-психологічний та ресурсно-мобілізаційний.

Структурний підхід загалом охоплює концепції, засновані на соціальних розколах, що виникають через суперечності інтересів великих груп людей, та спричинені соціальною стратифікацією за різними ознаками. Внаслідок цього соціальні конфлікти набувають політичних форм. Структурний підхід до вивчення громадянської активності та соціальних рухів в індустріальних суспільствах асоціюється з двома фундаментальними процесами: появою ринку та утворення національних держав і модерного громадянства. Прихід ринкової економіки виокремив центральний конфлікт між капіталом і працею, а також створив інші конфлікти, зокрема між міським і аграрним соціальними секторами. Конструювання націй-держав є результатом базованих на територіальному конфлікті між центральними та периферійними ареалами [5, р. 36-37]. Класовий підхід зосереджує увагу на суперечності інтересів великих груп людей, спричиненій соціальною стратифікацією. Належність до певного класу визначає характер і зміст соціальної поведінки індивіда, оскільки клас “стає чимось самостійним у відношенні до індивідів, так що останні знаходять уже наперед встановленими умови свого життя: клас визначає їх життєве становище, а разом з тим і їх особисту долю, підпорядковує собі” [6, с. 51]. Різні життєві шанси та нерівний

доступ до матеріальних ресурсів зумовлюють політичну боротьбу. Марксизм розглядає політичну поведінку індивідів у контексті колективної поведінки, акцентуючи увагу насамперед на те, як діють великі колективи людей. Політична поведінка розглядається з урахуванням теоретичних знань про об'єктивний стан класів та інших суспільних груп, і на цій основі марксизм прагне зробити висновки, якою мірою ця поведінка, що піддається емпіричному дослідженню, відповідає чи не відповідає об'єктивним закономірностям, що впливають із становища даного класу чи суспільної групи [6, с. 49-54]. Звертається особлива увага на політичну поведінку, пов'язану з боротьбою за повалення чи збереження існуючого устрою, і тим самим переносить центр тяжіння в дослідженні громадянської поведінки на головні проблеми класової боротьби [7, с. 373-374].

Теорія соціальних розколів (С. М. Липсет та С. Рокан) виходить з того, що політична поведінка людей зумовлена не свідомими політичними преференціями, а належністю до великих соціальних груп, що утворилися внаслідок різних відмінностей чи навіть соціальних конфліктів. Ці відмінності, зокрема в Західній Європі, виникли внаслідок модернізаційних процесів, які розмежували центр і периферію, державу і церкву, місто і село, власників і найманих працівників. Свого часу інституціоналізовані розмежування створили певну структуру політичних преференцій громадян [8]. Тобто детермінація політичної поведінки зумовлена проявом солідарності та ідентифікації з групою. Вчені звертають увагу на існування нових “розмежувань”, “розколів”, “поділів”, “відмінностей”. Такими групами також можуть бути релігійні, етнічні, мовні, міграційні, регіональні, поселенські та класові [6]. Так наприклад ми можемо спостерігати утворення нових регіональних спільнот в українському суспільстві: галичани, Донбас, кримчаки. В нестійкому громадянському суспільстві, яке ще не має сталих традицій демократії, соціальні розколи можуть бути спровоковані також іншими соціокультурними вимірами, зокрема геополітичними, історичними тощо. В рамках парадигми “нових соціальних рухів” з'явилися роботи, які проголошували вичерпаність старих соціальних рухів (робітничих) у контексті марксистського світогляду. Серед “нових” соціальних рухів з'явилися регіональні, расово-етнічні та мовні, антивоєнні та антиядерні, екологічні та феміністичні рухи на захист контркультури та певного стилю життя [9, с. 62]. Також з'явилися дослідження “структури політичних можливостей” для різних соціальних груп [8]. Особливо це стосується мультикультурних суспільств, коли доступ до соціальних ресурсів створює конфліктну ситуацію. Історія засвідчила чимало прикладів, коли структурні розмежування набували статусу першочергових чинників різного роду соціальних конфліктів, громадянських війн, повстань тощо.

Соціоекономічний підхід приймає як стимул насамперед соціоекономічний статус, який традиційно обраховується як похідний доходу, професії, рівня освіти тощо. Ранні спроби обрахування рівня соціоекономічного ресурсу ґрунтувалися на поєднанні освіти та доходу. Високий рівень соціоекономічного статусу надає переваги людині, оскільки забезпечує володіння необхідною інформацією, навичками та компетенцією [9; 10]. Також це сприяє засвоєнню необхідних норм та моделей громадянської поведінки (включно з відчуттям громадянського обов'язку), які можуть виступати мотивами залучення особистості в політику, що дає змогу набути досвід і необхідну підтримку з боку офіційних структур. Високий соціоекономічний статус зумовлюється розподілом соціальних ресурсів, таких як: освіта, що відкриває доступ до інформації; гроші, наявність яких вивільняє час для зайняття політикою; високий соціальний статус і престиж, до носіїв яких влада дослухається охочіше; і нарешті, деякі поведінкові навички, наприклад здатність грамотно викладати свої вимоги в доступній формі, прийнятній для політиків і бюрократів. Зрозуміло, що всі ці ресурси зосереджені в руках соціально привілейованих прошарків населення.

Додатково досліджується також вплив соціодемографічних характеристик, а саме такі змінні, як вік і стать.

Володіння таким ресурсом, як вільний час для заняття громадськими справами, залежить навіть від шлюбного статусу. Дослідження норвезьких учених громадянської активності виявили певну тенденцію: одружені чоловіки більш активні, ніж одружені жінки. Це пояснюється тим, що шлюб дає чоловікові, який був менш активним поза шлюбом, більше вільного часу, оскільки підтримка домашнього господарства перекладається на дружину. Натомість вплив шлюбу на політичну активність жінок має зворотній зв'язок. Політично активні до шлюбу жінки з одруженням перебирають на себе домашні турботи, не залишаючи часу для громадянської активності [10, с. 12]. Однак на наш погляд тут, скоріше, йдеться не про вплив шлюбу, а про володіння таким ресурсом, як вільний час.

Польські дослідники встановили залежність між громадянською активністю особистості і рівнем освіти. Так особи, які мають вищий рівень освіти, проявляють більшу громадянську активність на рівні справ громади.

Соціально-психологічний підхід до вивчення громадянськості акцентує увагу на внутрішньоособистісних чинниках і можливостях самоактуалізації людини в соціальному житті.

Однак найбільш відомими концепціями актуалізації громадянської активності, які мають соціально-психологічне наповнення і часто застосовуються в дослідженнях громадянської культури, стали громадянська ефективність (або відчуженість), громадянська залученість, громадянська довіра. Громадянська ефективність (civic efficacy) визначається як відчуття, що індивідуальна дія має чи буде мати вплив на політичний процес. Дослідження Р. Даля є одним із перших, де продемонстровано позитивну кореляцію між впевненістю у власній політичній ефективності та інтенсивністю участі громадян у функціонуванні відповідних інститутів [11, р. 287-289].

Показник громадянської залученості проявляється через інтерес до політики та компетентність, що, безумовно, сприяє активності. Натомість поняття громадянської довіри стало важливим для того, щоб передбачити конвенціональні та неконвенціональні форми громадянських дій: якщо громадянська довіра зумовлює перші, то політична недовіра другі.

Вплив особистісних характеристик на громадянську активність відзначають Л. Мілбрат і У. Кляйн, які виділили три групи чинників: соціабельність (легкість і невимушеність в соціальних взаємодіях), прагнення до домінації (здатність керувати, напористість), самоповага (висока самооцінка, почуття власної впевненості у своїх силах). Вони довели існування кореляції між самооцінкою та рівнем політичної участі. Політичну апатію, на їхню думку, слід шукати серед відлюдкуватих, стриманих, невпевнених у собі людей, водночас відкриті, активні та товариські люди проявляють значно більшу активність і в питаннях політики [12]. Натомість С. Реншон наводить зв'язок між рівнем відчуття особистого контролю над навколишньою ситуацією та залученістю до політики. Люди з високим особистісним контролем схильні брати участь у конвенціональних політичних діях, натомість низьке відчуття чи відсутність особистого контролю сприяє відчуженості і схильності до неконвенціональних форм [13, р. 125].

Культуралістський підхід оперує з певною суспільною моделлю поведінки людей, роблячи акцент на важливості ранньої соціалізації. Сформовані протягом тривалого часу стійкі, укорінені настанови та норми громадянської поведінки визначаються цінностями та орієнтаціями. Прикладом соціально-культурної традиції соціологічного аналізу є праця "Про демократію в Америці" А. де Токвіля. Зв'язок між "звичаями" суспільства та громадянською активністю Токвіль пояснює властивою американцям певною схильністю до незалежності, до встановленого опору офіційній владі, коли вона на такий опір заслуговує. Культуралістський підхід акцентує увагу на історично сформованих і стійких соціально-ціннісних структурах, коли соціальна поведінка пояснюється впливом великих соціальних груп. Робиться насамперед акцент на важливості соціалізації при формуванні соціальної

ідентифікації та соціальних преференцій. Важливість соціалізації як соціокультурного чинника громадянської активності було виявлено в ранніх емпіричних дослідженнях.

Структура і характер громадянської участі обумовлені специфікою тих країн, в яких вона здійснюється. Загалом для більшості громадян демократичних країн громадянська активність обмежується участю у виборах. Різниця існує не лише між різними політичними культурами чи типами політичної системи. Навіть у межах відносно одного типу політичної системи (англо-американської) існує різниця розподілу форм у структурі політичної участі [14, с. 215]. Помічено, що якщо у Великій Британії і ФРН переважає участь у виборах, то в США за більш низької участі у виборах спостерігається відносно високий і більш рівномірний розподіл опитаних по всіх інших формах участі (за винятком страйків, які найбільше поширені у Великій Британії). Цю особливість пов'язують з тим, що в країнах Західної Європи централізована держава виникла, а громада зруйнувалася набагато раніше, ніж у США, де люди протягом тривалого часу звикли вирішувати свої проблеми через структури місцевої влади і шляхом участі [14, с. 231-238].

До культуралістського підходу слід віднести пояснення детермінант громадянської активності за допомогою концепції соціального капіталу. Соціальний капітал має різні прояви в традиціях громадянської культури певних країн. Саме соціально-культурним факторам було надано перевагу в емпіричному дослідженні громадянської активності в сучасній Італії, яке здійснив авторський колектив на чолі з Р. Патнамом, застосувавши такі показники, як щільність членства в асоціаціях, ступінь міжособистісної довіри між громадянами та їхнє сприйняття ступеня взаємності та сприяння [15, с. 199-226]. Таким чином, теорія соціального капіталу стверджує, що громадянську активність зумовлює накопичений соціальний ресурс, а саме перебування в неформальних мережах, діяльність у громадських організаціях та довіра до людей і соціальних інститутів. Операціоналізацію соціального капіталу використовують і в інших емпіричних дослідженнях, де, крім вище зазначених показників, часто застосовують такі показники, як колективна ефективність, відчуття спільноти, сусідська єдність, громадська компетентність. Крім цього суттєвим чинником є контакти поза домом, а саме активна участь у місцевому житті.

Тривалість проживання на певній території, регулярні контакти з друзями, родичами, сусідами та сама наявність поблизу родичів також сприяють укоріненості індивіда у соціальну структуру.

Теорія мобілізації ресурсів починаючи з кінця 1960-х рр. стала домінуючою в поясненні детермінант соціальних рухів та громадянської активності. Вона викристалізувалася в роботах Дж. Маккарті, М. Залда, Р. Еша, В. Гемсона, Ч. Тіллі. Згідно з цією теорією, суспільні рухи не варто пояснювати вербуванням незадоволених та відчужених маргіналів у лави прихильників ірраціональних та нераціональних "ідеологій" [7, с. 61; 28].

К. Л. Шлоцман та Г. І. Брейді, досліджуючи проблему стратифікації політичної активності, застосували модель громадянського волонтаризму (Civic Voluntarism Model). Базовими чинниками цієї моделі стали ресурси, мотивація та мобілізація. Ресурсами є час, гроші та громадянські навички. Ці ресурси людина набуває в перебігу соціалізації через сім'ю, школу, місце роботи, добровільні організації, релігійні установи тощо. Громадянські навички включають комунікаційні та організаційні здатності, які дають змогу громадянам ефективно використовувати гроші та час у громадській діяльності. Мотивацію визначає сукупність психологічних стимулів, які спонукають до участі (політичний інтерес, політична ефективність, відчуття громадянського обов'язку, партійна ідентифікація тощо).

Мобілізація трактується як спонука до участі в громадянських акціях [16, р. 269-273; 32]. Усі ці три чинники взаємно посилюють один одного й надають кумулятивні політичні переваги їхнім носіям. Однак дослідження доводить, що хоча певну роль відіграють і

мотивація, і ресурси, все ж недостатність ресурсів набагато більшою мірою перешкоджає активності, ніж брак мотивів.

Підсумовуючи теоретичний аналіз, можна констатувати, що проаналізовані підходи стосовно детермінант громадянської поведінки цілком органічно перегукуються з основними теоретико-методологічними напрацюваннями концепцій практик. Зокрема, соціалізаційні аспекти культуралістського підходу цілком логічно співвідносяться з концепцією “фонових практик”, тобто громадсько-політичні дії зумовлюються культурним тлом та соціальним капіталом. Чинник наявності ресурсів, практичного досвіду, традиційних навичок є важливим джерелом аспекту повторюваності дії. Вплив структурних чинників може пояснити проблему поєднання соціальної структури і діяльності. Соціально-психологічні складові громадянської залученості подібно до органічних або ментальних диспозицій детермінують громадянські практики.

Використана література :

1. *Вербицька П. В.* Теоретико-методичні основи громадянського виховання учнівської молоді у загальноосвітній навчальних закладах : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.07 / Вербицька Полина Василівна. – К., 2010. – 489 с.
2. *Зябрева С. Е.* Методи і форми виховання громадянськості студентів коледжу в позанавчальній діяльності / С. Е. Зябрева // Наукові праці. Сер. : Педагогіка, психологія і соціологія. – Вип. 5 (155), ч. I. – Донецьк : ДВНЗ “ДонНТУ”, 2009. – С. 333-338.
3. *Сігова Ануш Геннадіївна.* Педагогічні умови формування громадянської позиції студентської молоді : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Східноукраїнський національний ун-т ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2008. – 20 с.
4. Виховання громадянина: Психолого-педагогічний і народознавчий аспекти : навч.-метод. посіб. / П. Р. Ігнатенко, В. Л. Поплужний, Н. І. Косарева, Л. В. Крицька. – К. : Інститут змісту і методів навчання, 1997. – 252 с.
5. *Резнік О.* Поняття “практика” в соціології / О. Резнік // Соціальні виміри суспільства. Вип. 11. – К. : ІС НАНУ, 2008. – С. 32-41.
6. *Della Porta D.* Social movements: an introduction / Della Porta D., Diani M. – 2nd ed. – Oxford : Wiley-Blackwell, 2006. – 345 с.
7. *Маркс К.* Вибрані твори : в 3 т. / К. Маркс, Ф. Енгельс. – Т. 1. – К. : Політвидав України, 1984. – 555 с.
8. *Вятр Е.* Социология политических отношений / Е. Вятр. – М. : Прогресс, 1979. – 464 с.
9. *Lipset S. M.* *Lipset S. M.* Cleavage Structures, Party Systems and Voter Alignments / S. M. Lipset, S. Rokkan // Consensus and Conflict: Essays in Political Sociology. – New Brunswick : Transaction Publishers, 1985. – P. 113-186.
10. *Смелзер Н. Дж.* Проблеми соціології : Георг-Зімелівські лекції, 1995 / Н. Дж. Смелзер. – Львів : Кальварія, 2003. – 128 с.
11. *Хеллевик О.* Социологический метод : пер. с норв. / О. Хеллевик. – М. : “Весь Мир”, 2002. – 192 с.
12. *Dahl R. A.* Who governs? : Democracy and power in an American city / R. A. Dahl. – New Haven ; Lnd. : Yale UP, 1961. – 355 p.
13. *Milbrath L.* Personality Correlates of Political Participation / L. Milbrath, W. Klein // Acta Sociologica. – 1962. – Vol. 6. – No. 1. – P. 53-65.
14. *Renshon S.* Psychological Needs and Political Behavior: A Theory of Personality and Political Efficacy / S. Renshon. – N.Y. : Free Press, 1974. – 210 p.
15. *Артемюв Г. П.* Политическая социология : уч. пособие / Г. П. Артемюв. – М. : Логос, 2003. – 280 с.
16. *Verba S.* Voice and Equality : Civic Voluntarism in American Politics / S. Verba, K. Scholzman, H. E. Brady. – Cambridge, MA : Harvard University Press, 1995. – 640 p.

Єгорова Ю., Макаренко Л. Возможности объяснения теоретических подходов к изучению деятельного компонента гражданственности.

В статье рассмотрены возможности теоретических подходов к изучению деятельностного компонента гражданственности. Обоснован показатель гражданского приобщения, который

проявляється через інтерес к политике и компетентность, что безусловно способствует активности.

Ключевые слова: гражданственность, гражданське действие, традиция, личность.

Yegorova Yu., Makarenko L. Possibilities of explanation of the theoretical going near the study of active component of гражданственности.

In the article possibilities of the theoretical going are considered near the study of діяльностного component of citizen. The index of the civil attaching, which shows up through interest to the policy and competence, is reasonable, that assists activity surely.

Keywords: citizen, citizen action, tradition, personality.

Жерноклєєв І. В.,
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова,
Сігурд Йоханссон,
Університет м. Умео (Швеція)
Христина Ліандер
Університет м. Карлстад (Швеція)

ІНТЕГРАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ШВЕДСЬКОЇ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ І ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДЛЯ ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ В УКРАЇНІ

У статті розглядаються досягнення і зміст сучасних моделей професійно-технічного навчання школярів і підготовки майбутніх вчителів професійної освіти Швеції. На основі теоретичного аналізу пропонуються можливі шляхи їх творчого впровадження в освітню практику України.

Ключові слова: професійно-технічна школа, технологічна освіта, викладач, система освіти, навчальний план, педагогічні технології.

У даній статті автори намагались здійснити спільне бажання зробити все можливе, щоб на підставі їх особистого професійного досвіду, знання досягнень європейських та світових систем освіти, виявити інтеграційні можливості шведської моделі професійно-технічної освіти з метою застосування найбільш ефективних її компонентів у освітню практику України.

Сьогодні особливий інтерес з боку держави і суспільства в Україні приділяється системі професійно-технічної освіти та підготовки майбутніх вчителів професійної освіти. Він викликаний критичними зауваженнями до діючої системи як з боку тих, хто вчить так і з боку тих хто вчиться. Це визначає необхідність корінних змін всієї системи професійно-технічної освіти у державі. Таким чином, перебуваючи на початковій стадії глибокого реформування зазначеного сегменту освіти України, виникає нагальна потреба насамперед вивчення та аналізу успішного досвіду світових моделей професійно-технічної підготовки учнівської молоді.

Фундаментальні зміни у наукових, технологічних і соціальних колах народно-господарського комплексу, домінування ринкових відносин у всіх сферах людської діяльності представляють характерну рису у сучасному цивілізованому світі. Перед Україною як молодою незалежною державою стоїть мета не тільки вижити у цьому неоголошеному конкурсі, але і знайти своє місце серед членів Європейського союзу. Багато сучасних провідних зарубіжних та вітчизняних вчених стверджують, що фундаментальні зміни можливі тільки через освіту [3]. Деякі з них стверджують, що освіта і є “безперервне